

**Makurre i d̄erewel i Pol nakə a
watsay naha a
Timote
aye
Məfələkwe**

Məzele i Timote ka ndzeyeye a gər ma d̄erewel i ndo i maslaŋ hay ada mə d̄erewel hay i Pol. Timote a lakawa ha Pol ka mäge məsler. Kə laka ha Pol a mahəhele hay haladzay. Pol kə slər ha a təv mawura bo haladzay, a Tesalonik ada Korin̄te.

Pol a watsay d̄erewel a Timote sulo. Pol a watsa d̄erewel neheye na 6a mədok i məpe mədzał gər ka Yesu mapa eye tsiy. A zəkaw anəke na, məpe tay ha gay i mađuwule me hay lele ada matəra ha məpe mədzał gər gədaŋ eye.

Makurre i d̄erewel a vəlatay gədaŋ a ndo mədzał gər hay ka Yesu, a ndo neheye tə kalatay kame a ndo hay aye, ada a Timote.

Siye i ndo məpe mədzał gər ka Yesu faya ta sənəkateye wu lele bay aye a ndo hay (1.3-7; 4.1-4; 6.3-5).

Pol faya ma tsikateye me a zləm hərwi mədəsłay ha gər a Yesu ada tə mađuwule me (madədo 2). A da ha dərmał, ndo neheye tə kalay kame a gay i mađuwule me hay ta ndziye na, ma kəkay (madədo 3).

Bəba i Timote na, ndo Gərek ada may ŋgay dem i Yahuda hay. Faya ma đay ha a Timote ma kəkay nakə ma gateye gər a ndo hay aye (madədo 4 ka 6).

¹ Maa watsa d̄erewel nakay na, neŋ Pol, neŋ ndo i maslaŋ i Yesu K̄ariste. Ndo nak̄a a pa ga ndo i maslaŋ aye na, Mb̄elom ndo m̄at̄ame kway ha t̄a Yesu K̄ariste nak̄a a ge wu nak̄a ka pakwa faya m̄adzal ḡar aye.

² Na watsaka naha a n̄akar Timote. N̄akar na, andza wawa ga dedek eye h̄arwi ka dzala ha ka Yesu K̄ariste.

Mb̄elom B̄aba kway t̄a Yesu K̄ariste B̄ay Maduweŋ kway t̄a pa fakaya ŋgama, t̄a gaka ŋgwalak ada t̄a v̄alaka zay.

Ndo i parasay hay

³ A seŋ na, ndza ma Efez andza nak̄a na tsikaka kurre ah̄el nak̄a na ḡar kar ha, na ye ka dala i Masedowan aye. Ndza m̄a d̄ama h̄arwi ada k̄a gatay me a ndo neheye faya ta t̄atikateye maraw me a ndo hay aye, t̄a ḡar ha.

⁴ Gwad̄atay na, t̄a v̄alay ha bo tay a wurmbez hay ada a m̄ak̄ad̄e wuway ka b̄aba t̄ate tay hay bay. Niye na, ma ḡaliye ha m̄ak̄ad̄e wuway k̄ariye, ma dz̄aniye wu nak̄a a say a Mb̄elom aye bay. Wu nakay ka s̄arakwa ha na, h̄arwi ka dzalakwa ha ka neŋgeye.

⁵ Ka tsikakwateye andza niye na, h̄arwi ada t̄a wuda ndo hay. K̄a satay mawud̄e ndo hay na, d̄arev tay m̄a t̄ara ts̄ad̄aŋŋa lele, t̄a ge wu ŋgwalak eye d̄ekd̄ek ada t̄a dzala ha ka Mb̄elom lele. Niye na, ta wuda ndo hay.

⁶ Ndo mekelen̄ eye hay na, ta dze ab̄era ka ts̄aved̄, ta ḡar ha wu ŋgwalak eye. Duh faya ta tsikiye wu neheye ma giye ŋgama bay aye.

⁷ A satay matətikatay bazlam i Mbəlom mapala eye a ndo hay, faya ta tətikiye ta gədaŋ. Ane tuk na, bo tay eye tə tsəne wu nakə faya ta tsikiye bay ada faya ta tətikateye a ndo hay aye bay.

⁸ Tadə ndoweye kə pay bəzay a bazlam i Mbəlom mapala eye ta tsəved eye na, ka sərakwa ha na, lele.

⁹ Tsənakwa wu nakə na tsikiye: Mbəlom a vəl bazlam mapala eye na, hərwi ndo neheye faya ta giye ŋgwalak aye bay. Mbəlom a vəl düh na, hərwi ndo neheye faya ta giye wu nakə lele bay aye, ndo neheye ta rəhay gər a Mbəlom bay aye, ada hərwi ndo neheye tə kəts na Mbəlom aye. Mbəlom a vəl bazlam mapala eye na, hərwi ndo neheye faya ta giye mənese aye, ndo neheye tə yay a gər a Mbəlom bay aye, ndo neheye ta kərah wu hay i Mbəlom aye. Mbəlom a vəl bazlam mapala eye sa na, hərwi ndo neheye ta kədiye bəba tay ta may hay aye, ada ndo neheye ta kədiye siye i ndo hay aye dərma,

¹⁰ ada ndo məge madama hay, ndo neheye tə zlawa siye i hasləka hay ta tərawa ha andza ŋgwas tay aye, ndo neheye ta səkəmawa ndo hay hərwi matəre tay ha beke aye, ndo neheye tə dəsawa parasay aye, ndo neheye tə mbaɗawa tə maraw me aye. Mbəlom a vəl bazlam mapala eye na, hərwi siye i wu neheye lele bay ta nasiye ha wu nakə lele faya ma tətikakweye aye.

¹¹ Matətike nakay a yaw na, abəra ma Labara ŋgwalak eye nakə Mbəlom, ndo i məzlaɓ, a vələŋ a həlay aye. Labara ŋgwalak eye niye a ɗa ha Mbəlom bagwar eye, neŋgeye nakə ma ndziye ma təv ŋgwalak eye huya aye.

Pol a zambad̄ay a Mb̄alom h̄arwi ŋgwalak ŋgay

¹² Na gay sis̄ōe a Yesu K̄ariste B̄ay Maduweŋ kway h̄arwi nak̄a a zla ga andza ndo i dedek. Na gay sis̄ōe sa h̄arwi ka t̄ara ga ha ndo i m̄asler ŋgay. Maa v̄alen̄ ḡadaŋ ka m̄age m̄asler na, neŋgeye.

¹³ Ah̄al niye na, na tsalaway ka ḡar a Mb̄alom, ada ta zlapay ga na, na gawatay d̄arets̄atseh a ndo ŋgay hay haladzay h̄arwi nak̄a na dzala ha ka neŋgeye bay aye. Ane tuk na, Yesu neŋgeye na, k̄a geŋ ŋgwalak h̄arwi wu nak̄a na gawa aye na, na s̄ar bay.

¹⁴ B̄ay Maduweŋ kway Yesu K̄ariste k̄a pa fagaya ŋgama haladzay. An̄ake na dzala ha ka neŋgeye ada k̄a v̄alen̄ ḡadaŋ ka mawud̄e siye i ndo hay.

¹⁵ Mezeleme nak̄a neŋ na ge aye na, a ze i ndo siye hay tebiye. Yesu K̄ariste a yaw ka m̄andzib̄ara na, h̄arwi ada m̄a t̄ama tay ha ndo i mezeleme hay. An̄aŋ bazlam nakay na, dedek, ndo hay ḡadem t̄a t̄ama a d̄arev tay.

¹⁶ Ane tuk na, Yesu K̄ariste a geŋ ŋgwalak na, h̄arwi ada m̄a d̄atay ha a ndo hay neŋgeye ndo m̄azle ŋgatay. A d̄a ha na, a geŋ ŋgwalak a neŋ nak̄a na ze ndo hay t̄a mezeleme aye. A b̄izatay ha niye h̄arwi m̄av̄alatay ḡadaŋ a ndo neheye ta dzaliye ha faya aye ada ta hutiye sifa nak̄a ma nd̄aviye bay aye.

¹⁷ Ndo hay t̄a d̄aslay ḡar a B̄ay Mb̄alom nak̄a ma ndziye ka tor eye. Neŋgeye Mb̄alom n̄ate ŋgweŋ. Nd̄aray a ŋgatay bay. Zambad̄umay ka tor eye. Amen!

Pol a v̄alay ḡadaŋ a Timote

¹⁸ Timote, năkar na, andza wawa ga, na găraka ha bazlam nakay a hălay yak andza nakə ndo i maslan hay tə tsik fakaya aye. Bazlam neheye tə tsik aye tă tăra i yak na, andza wu hălay hărwi ada kă ge vėram nakə ŋgwalak aye.

¹⁹ Vălay dărev yak a Mbəlom huya ada ge na, wu nakə ŋgwalak eye. Siye i ndo mekelenj eye hay ta kərah tsəved nakay ŋgwalak eye. Hărwi niye ta dzala ha ka wu neheye dedek aye sa bay.

²⁰ Mə walanj i ndo niye hay na, Himene ta Aləgəzandər. Nəteye na, na vălay tay ha a hălay a Fakalaw* hărwi ada tă tətik metsehe lele eye ada tă tsalay ka găr a Mbəlom sa bay.

2

Mađuwulay me a Mbəlom na, kəkay?

¹ Makurre i wu nakə a seŋ mətsikatay a ndo hay aye na, ananj: Tsətsahum ka Mbəlom, đuwulumay me, gumay amboh tə məgay naha sisə hărwi ndo hay tebiye.

² Duwulumay me a Mbəlom hărwi bəy hay ada hărwi ndo neheye faya ta ləviye ndo hay aye tebiye hărwi ada kă ndzakwa zay madzədzere kwa tsekwenj mă ge andaya bay, ada kă rəhakway ha găr a Mbəlom, ada mede kway mă tăra ŋgwalak eye kame ŋgay.

³ Mađuwulay me a Mbəlom hărwi ndo hay na, lele ada a yay a găr a Mbəlom ndo mətəme kway ha.

---

* **1:20** A say məgweđe a ndo məwetse đerewel nakay na: «Na həhar tay abəra mə walanj i ndo hay.»

⁴ A yay a gər haladzay hərwi a say na, ndo hay tebiye tâ təma ada a say tâ sər dedək.

⁵ Bazlam nakay na, hərwi ndo hay tebiye. Hərwi Mbəlom na, nəte ɲgweɲ ada ndo mə walaɲ i Mbəlom ta ndo hay na, nəte ɲgweɲ. Nengeye ndo zezeɲ, ndo zezeɲ eye niye na, Yesu Kəriste.

⁶ A yaw na, kə vəl ha məsəfəre ɲgay masəkəmatay ahaya ndo hay. A da ha na, a həlay nakə ɲgwalak eye, a say a Mbəlom ndo hay tebiye tâ təma aye.

⁷ Mbəlom a slər ga ha, na təra ndo i maslaɲ ɲgay hərwi ada nâ da ha wu nakay a ndo hay. A gwedeɲ tətikatay a ndo neheye Yahuda hay bay aye bazlam ɲgay nakə dedək eye ada tâ dzala ha. Na tsik na, dedək, na dəs parasay bay.

⁸ A seɲ na, hasləka hay kwa ka waray tâ duwulay me a Mbəlom, tâ duwulay naha me a Mbəlom tə dərev tsədaɲɲa eye. Tâ ge mevel ka ndo bay, tâ kəd wuway ka wu bay.

⁹ A seɲ na, ɲgwas hay tâ pa ka bo peteked andza nakə a ye ka bo məpe aye. Peteked nakə ndo hay ta giye faya dərə aye na, tâ pa ka bo bay. Tâ gay metsehe bo tay. Tâ mətəsa ka matərde gər lele hərwi ada tâ zəba fataya bay. Tâ pa ka bo wu i maslawa neheye tsakala eye haladzay aye bay, kwa peteked neheye tsakala eye haladzay aye tâ pa ka bo bay.

¹⁰ Məsler nakə lele aye mâ təra malembede bo tay duh. ɲgwas neheye tə gwad faya ta rəhay gər a Mbəlom aye na, tâ ge andza niye.

¹¹ Ahəl nakə faya ta tətikiye mə gay i maɲuwule me aye na, ɲgwas hay tâ tsik me bay, tâ ndza dīkdīk. Tâ dəslay ha gər a ndo matətike ndo hay.

¹² Na vəlatay tsəved a ɲgwas hay ka matətikatay a

haslaka hay bay ada tâ ləvay gər a haslaka hay bay. Tâ ndza dīkdīk,

¹³ hərwi Mbəlom a lah mäge na, Adam təday, ada ma dəba eye a ge Hawa.

¹⁴ Sa na, Fakalaw ka səpat Adam bay. Ane tuk na, a səpat na, ŋgwas. Maa kərah marəhay ha gər a Mbəlom na, ŋgwas.

¹⁵ Kwa mâ ge andza niye bəbay, ŋgwas ta wiye wawa ada Mbəlom ma təmiye tay ha. Ane tuk na, tâ dzala ha ka Mbəlom huya, tâ wudə ndo hay, tâ təra ŋgwalak eye ka dərə i Mbəlom, tâ gay metsehe a bo tay.

3

Madugula hay i ndo i Kəriste hay

¹ Bazlam nakə na tsikiye na, dedək. Ndo nakə ka pəla matəre madugula i ndo i Kəriste hay aye na, a say mäge məsler ŋgwalak eye.

² Madugula i ndo i Kəriste na, mede ŋgay mâ ge ŋgwalak eye, hərwi ada ndo hay tâ may ha mənese ka gər wuray kwa tsekwen bay. Ŋgwas ŋgay mâ ge nəte ŋgwen. Mâ kwaya ta guzom bay. Mâ gay metsehe a bo ŋgay, mâ ge wu neheye ŋgwalak eye, mâ təma mbəlok hay a gay ŋgay ada mâ sər matətikatay wu a ndo hay dərma.

³ Mâ təra beke i guzom bay, mâ təra ndo i tereŋgez bay, mâ təra dūh na, ndo ləfedədə, mâ tsala bo ta ndo hay bay, mâ ge bor i dala bay.

⁴ Mâ sər məgay gər a ŋgwas ŋgay ta wawa ŋgay hay, mâ gəl tay ha wawa ŋgay hay lele, wawa ŋgay hay tâ rəhay ha gər.

⁵ Tadə ndoweye kə sər məgay gər a ndo i gay ŋgay hay bay na, ma səriye məgatay gər a məhay gər i ndo məpe mədzał gər hay ka Yesu na, ma kəkay?

⁶ Ahəl nakə ka pumeye ndo mâ təra madugula aye na, kâ pum ndo nakə a dzala ha ka Yesu Kəriste anəke aye bay. Ma ta dəsłay ha gər a bo. Kə ge andza niye na, sariya ma gəsiye na andza nakə ma gəsiye Fakalaw aye.

⁷ Ndo nakə ma təriye madugula i ndo i Kəriste hay aye na, mede ŋgay mâ yatay gər a ndo neheye ta dzala ha ka Yesu bay aye dərmał. Kə ge andza niye bay na, horoy ma geye kame tay ada Fakalaw ma mbəzliye na a balay ŋgay.

Ndo mäge məsler mə walaŋ i ndo i Kəriste hay

⁸ Mede i ndo hay mäge məsler mə walaŋ i ndo i Kəriste hay na, mâ ge lele. Dərneh mâ ge mə bazlam tay sulo bay, tâ təra beke i guzom bay, tâ ge mavaha i dala bay.

⁹ Tâ təma bazlam nakə Mbəlom a dā ha aye tə dərev tay peteh.

¹⁰ Ka pumeye tay ha a məsler na, zəbum ka mede tay lele təday. Kə ge mede tay lele na, pum tay ha tâ təra ndo mäge məsler hay.

¹¹ Mede i ŋgwas tay hay mâ ge lele dərmał. Tâ tsik wu nakə lele bay aye ka ndo hay bay, tâ kwaya ta guzom bay, tâ ge na, wu neheye dedek aye huya.

¹² Ndo mäge məsler mâ təra na, zal i ŋgwas nətə, mâ gatay gər a wawa ŋgay hay ta ndo i gay hay lele.

¹³ Tadə ndo mäge məsler ta ge məsler lele na, ndo hay ta dəsłatay ha gər. Ta sliye faya məde ha bazlam i Yesu Kəriste parakka hərwi ta dzala ha faya lele.

Wu bagwar eye nakə Mbəlom a da ha aye

¹⁴ Na dzala na, na miye naha ka təv yak bəse. Ane tuk na, na watsaka naha wu neheye na,

¹⁵ hərwi kwa tadə na ye naha bay na, dərewel nakay ma dakeye ha ndo i gay i Mbəlom hay ta ndziye kəkay na, ka səriye ha. Ndo i gay i Mbəlom na, ndo neheye tə dzala ha faya aye, neŋgeye tə dərə eye. Bazlam dedek eye malətsa eye faya andza mədok i gay.

¹⁶ Ta dedek, bazlam nakay na, bagwar eye hal-adzay. Maŋgaha eye ahəl niye, ane tuk na, Mbəlom kə dəkway ha. Faya ma dəkway ha kəkay nakə ka ndzakweye ka tsəved i Mbəlom aye. Ndəray ma sliye faya mahəmbər na bay. A tsik na, ka Yesu Kəriste:

A təra ndo zezeŋ aye.

Məsəfəre Tsədəŋŋa eye kə da ha,

neŋgeye mənese andaya faya bay.

Gawla i Mbəlom hay ta ŋgatay.

Ndo hay ta da ha bazlam ŋgay a ndo neheye nəteye

Yahuda hay bay aye.

Ndo hay kwa waray ka məndzibəra ta dzala ha,

Mbəlom kə zla a gəma, ka vəlay məzlaḅ.

4

Ndo neheye ta tətikateye maraw me a ndo hay aye

¹ Məsəfəre Tsədəŋŋa eye kə tsik parakka, a gwad: Aza kame na, ndo mekeləŋ eye hay ta gəriye ha mədzele ha ka Yesu. Ta rəhatay ha gər a məsəfəre neheye ŋgwalak eye bay ta rawiye me aye. Ta pay bəzay a matətike neheye tə yaw abəra ka fakalaw hay aye.

² Ndo neheye faya ta tətikateye wu neheye a ndo hay aye na, dərneh mə bazlam tay sulo, faya ta dəsiye parasay. Mədzal gər tay kə nas andza wu nakə ako a fəka na aye.

³ Ndo neheye na, faya ta gwadateye a ndo hay məzle ŋgwas na, lele bay. Faya ta giye me ka mənde wu siye hay sa dərma. Ane tuk na, Mbəlom, neŋgeye a ge wu neheye na, hərwi ada ndo neheye ta dzala ha ka Kəriste ada tə sər dedek aye, t̄a nda ada t̄a gay sisə.

⁴ Andza niye, hərwi wu nakə Mbəlom a ge tebiye aye na, lele. Wu mənday kwa waray ka kərahum mənde bay, ndayum tsa ada k̄a gumay naha sisə a Mbəlom.

⁵ Wu mənday tebiye na, lele hərwi bazlam i Mbəlom ada hərwi mađuwule me kway nakə faya ka đuwulakweye me aye.

Ndo mäge məsler i Yesu Kəriste lele eye

⁶ Tadə ka tətikatay wu neheye a ndo mədzal gər hay ka Yesu Kəriste na, ka təriye ndo mäge məsler i Yesu Kəriste lele eye ada ka hutıye gədanj hərwi bazlam i Mbəlom nakə ka dzalakwa ha aye ada hərwi matətike nakə faya ka pay bəzay lele aye.

⁷ Wurmbez neheye kəriye a yay a gər a Mbəlom bay aye na, k̄a pay zləm bay. Mede yak m̄a səkah matəre kame kame andza nakə a say a Mbəlom aye.

⁸ Tadə ndoweye ma giye həbad hərwi matətəde ha mbəle ŋgay aye na, ma geye ŋgama tsekweŋ a bo ŋgay. Ane tuk na, tadə mede ŋgay lele andza nakə a say a Mbəlom aye na, ma geye ŋgama na, haladzay, hərwi a sər ma dzəniye na anəke ma sifa nakə ka

məndzibəra aye ada ma sifa nakə ma hutkiye ka tor eye.

⁹ Bazlam nakay na, bazlam dedek eye. Lele na, kwa way mâ təma tə dərev ŋgay peteh.

¹⁰ Hərwi niye ka vəlakway ha gədan kway ka məge məsler, ka ŋgəlakwa ha faya bo sah lele na, hərwi ka pakwa faya mədzal gər kway ka Mbəlom, neŋgeye nakə ta sifa aye. Neŋgeye ndo mətəme tay ha ndo hay tebiye, ma təmiye ha wene wene eye na, ndo neheye tə dzala ha ka Kəriste aye.

¹¹ Datay ha ada kâ tətikatay wu nakay a ndo hay.

¹² Ndəray mâ kəts kar hərwi nəkar wawa eye segey bay. Duh nəkar na, bəzatay ha a ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu ta ndziye na, kəkay. Bazlam yak nakə ka tsikiye na, mâ təra bazlam lele eye, mede yak mâ ge lele, wuda ndo hay, dzala ha ka Yesu ada ndza na, tsədanŋa.

¹³ Dzanŋa Derewel i Mbəlom pat pat kame i ndo hay. Datay ha ada kâ tətikatay hus a pat nakə aza na ye naha aye.

¹⁴ Kâ gay masəfaya a gədan nakə Mbəlom a vəlaka aye bay. A vəlaka na, ahəl nakə ndo hay tə da ha wu nakə Mbəlom a tsik ka nəkar aye ada madugula hay tə pa faya həlay tay aye.*

¹⁵ Pay gər na, a məsler neheye anaŋ aye. Vəlay ha bo yak tebiye hərwi ada ndo hay tâ ŋgatay faya ka diye kame kame ka tsəved i Mbəlom.

¹⁶ Gay metsehe a mede yak, gay metsehe a wu nakə faya ka tətikateye a ndo hay aye ada ndza bəŋbəŋ lele. Tadə ka ge andza niye na, ka təmiye

---

* **4:14** Məpe həlay ka ndo: Məzle ndo ka məge məsler mə walaŋ i ndo.

ha bo yak eye ada ndo neheye faya ta pay zlam a bazlam yak aye dærmak.

5

Mede i ndo mæpe mædzal gær hay ka Yesu

¹ Ahæl nakæ nækurom ka tæv manæte eye ta ndo guram aye na, kâ may ha mænese bay, tsikay ta tsæfetsæfe eye andza nengeye na, bæba yak. Tsikatay me a gawla hay andza næteye malamar yak hay.

² Tsikatay me a mama hay andza næteye may yak hay. Ada a dem hay bæbay andza næteye malamar yak hay. Dærev yak mâ ge kame tay na, tsædænna.

³ Gatay gær a madakway i ngwas neheye næteye madakway i ngwas hay ta dedek, ndo mægatay gær andaya bay aye.

⁴ Tadæ madakway i ngwas wawa ngay kægəbay wawa i wawa ngay andaya na, gær ha wawa hay tâ tætik marəhatay ha gær a ndo tay hay tæday. Andza mægweðe tâ gay gær a may tay andza nakæ bæba tay hay tæ gawatay gær ahæl niye aye. Andza niye na, a yay a gær a Mbəlom.

⁵ Madakway i ngwas nakæ nengeye mahəngeye, ndəray ngay andaya mægay gær bay ada nengeye kə pa mædzal gær ka Mbəlom, faya ma duwulay naha me a Mbəlom huya ta həpat kwa ta həvad hərwi ada mâ dzəna na.

⁶ Ane tuk na, madakway i ngwas nakæ a gær ha bo ngay kwa a way tsa aye na, nengeye mandza eye ma sifa, ane tuk na, andza nengeye maməta eye.

⁷ Datay ha a ndo hay na, tâ gatay gər a bəba tay hay hərwi ada ndəray mâ matay ha mənese bay.

⁸ Tadə ndoweye kə gay gər a ndo ɲgay hay bay, na tsik wene wene eye na, ka ndo i gay ɲgay hay, kə gər ha tsəved i Yesu Kəriste. Neɲgeye lele bay a ze ndo nakə kə dzala ha ka Yesu bay aye.

⁹ Watsa a dərewel na, məzele i madakway i ɲgwas nakə məve ɲgay kə ndisl a məve kuro kuro məkwa aye dekdek ada nakə a zla zal nəte aye.

¹⁰ Ndo hay tâ sər ha məsler ɲgay neheye a gawa aye na, ɲgwalak eye. Kə gatay gər a wawa hay lele ada ka təma mbəlok hay a gay ɲgay lele. Sa na, kə baratay na sik i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu* ada ka dzəna ndo neheye mə dəretsətseh aye. Kə ge məsler lele huya. Kə ge andza niye na, watsa məzele ɲgay.

¹¹ Madakway i ɲgwas neheye dahəlay aye na, kâ watsa məzele tay a dərewel bay. Hərwi ka watsa məzele tay agəna ma sateye mede a zal sa, ta gəriye ha məpay bəzay a Yesu Kəriste.

¹² Ta ge andza niye na, sariya ma gəsiye tay ha hərwi ta nas wu nakə tə tsik, tə gwad: Ta ndziye mahəteye aye.

¹³ Kwa tadə ta zla zal bay, ka watsa məzele tay na, ta giye məsler sa bay, ta həhaliye ka gay ka gay. Ta dzəguriye me, ta bəbəlatelye wuray a ndo hay. Ta tsikiye bazlam nakə ka zəbatay naha bay aye.

¹⁴ Hərwi niye a seɲ na, madakway i ɲgwas neheye dahəlay eye hay aye na, tâ ye a zal sa, tâ wa wawa hay, tâ gay gər a bədgay tay hərwi ada ndo

---

* **5:10** Məbere sik na, andza məgwede: Matəme mbəlok.

neheye tã nakway dãre aye tã huta wuray mætsike fakwaya bay.

¹⁵ Na tsik andza niye na, hãrwi siye i madakway i ñgwas hay ta gãr ha tsãved i Mbãlom, tã pay bãzay a Fakalaw.

¹⁶ Tadã ñgwas nakã faya ma pay bãzay a Yesu Kãriste, madakway i ñgwas andaya mã gay na, nengeye mã dzãna na. Madakway i ñgwas niye andza niye na, mãhay gãr i ndo mãpe mãdzal gãr hay ka Yesu ta dzãniye na bay. Mãhay gãr i ndo mãpe mãdzal gãr hay ka Yesu ta dzãniye na, madakway i ñgwas neheye ndãray tay andaya bay aye.

¹⁷ Madugula neheye nãteye faya ta gateye gãr lele a ndo mãpe mãdzal gãr hay ka Yesu aye na, rãhumatay ha gãr lele. Rãhumatay ha gãr wene wene eye a ndo neheye faya ta vãliye ha gãdañ tay ka mãde ha bazlam i Mbãlom ada ka matãtikatay a ndo hay aye.

¹⁸ Hãrwi mawatsa eye mã Derewel i Mbãlom, a gwad: «Ahãl nakã sla ma giye mãsler ma guvah aye na, kã pay wu ka bazlam bay, gãr ha mã hãpãd wu mãnday.†». A gwad sa: «Ndo mãge mãsler na, lele tã vãlay wu i madagãr ñgay.‡»

¹⁹ Tadã ndoweye ki yaw ka tãv yak mãtsikaka wu nakã lele bay aye ka madugula i ndo mãpe mãdzal gãr hay ka Yesu na, kã pay zlãm bay. Ka ta pay zlãm na, tsãne abãra ka ndo hay sulo kãgãbay ka ndo mamahkar eye tãday ada ka pateye zlãm.

---

† **5:18** Bazlam mapala eye masulo eye 25.4. ‡ **5:18** 1 Koriñte hay 9.9; Mata 10.10; Luka 10.7.

²⁰ Tsikatay faya a ndo neheye faya ta giye mænese aye kame i ndo hay tebiye hærwi ada ndo siye hay tâ dzædzar mæge mænese dærmak.

²¹ Neŋ faya na gakeye amboh kame i Mbælom, kame i Yesu Kæriste ada kame i gawla i Mbælom neheye a pala aye, amboh rəhay ha gær a wu nakə na tsikaka aye. Kâ ŋgəna tay ha ka bo abəra ndo hay bay, kâ matay bo a ndo siye hærwi agəna nəteye ndo yak hay aye bay.

²² Tadə a saka mæzle ndo ka mæge mæsler mə gay i maɖuwule me na, zəba ka mede ŋgay lele təday nakə ada ka piye həlay ka gær ŋgay aye. Kâ tələka həlay yak a mezeleme i ndo siye hay bay. Ndza na tsədaŋŋa.Š

²³ Kâ sa yam dəkdek bay, sa guzom tsekweŋ hærwi huɖ yak nakə a wurawa fakaya aye hærwi ada huɖ mâ wur fakaya sa bay.

²⁴ Ndo siye hay kwa tadə ta ye kame i sariya zuk bay na, mezeleme tay a zəba parakka mə dzaydzay. Ka ndo siye hay, ta səriye ha mezeleme tay na, ma dəba i sariya.

²⁵ Mæsler ŋgwalak eye hay na, nəteye mə dzaydzay dærmak. Tadə ta ndohwaw bəse a dzaydzay zuk bay na, ta sliye mændze huya maŋgaha eye bay.

6

¹ Ndo neheye nəteye beke aye hay na, tâ rəhatay ha gær a ndo i gay tay hay hærwi ada ndo hay tâ tsik wu nakə lele bay aye ka mæzele i Mbælom bay ada ka wu neheye faya ka tətikakwateye a ndo hay aye bay.

Š 5:22 Zəba ma 1 Timote 4.14.

² Tadaŋ ndo i gay i beke hay nateye ndo mape madzal gar hay ka Kariŋste, kwa tadaŋ nateye malamar hay ma mape madzal gar ka Kariŋste babay na, ta karah marahatay ha gar a ndo i gay tay hay bay. Kwa nateye tebiye ta lava kame i Mbalom na, ta giye masler tay lele duh ma ziye nakə kurre aye harwi ndo neheye faya ta gateye masler aye na, nateye ndo mape madzal gar hay ka Yesu ada Mbalom a wuda tay.

Ndo neheye zlele eye hay dedek aye

Tatikatay wu neheye a ndo hay, valatay gədan.

³ Tadaŋ ndoweye ka tatik wu mekenen eye, ada ka tama bazlam neheye dedek aye i Bay Maduwen kway Yesu Kariŋste bay, ada a tama wu nakə faya ka tatikakwateye a ndo hay ka mede nakə lele eye kame i Mbalom aye bay sa na,

⁴ nengeye ndo madəslay ha gar a bo, a sar wuray bay tebiye. A sar na, makade wuway dekdek tsa, ma giye magazlaga ka wu hay. Harwi niye ndo neheye faya ta pay zləm aye na, ta giye salək, ta wudiye makade wuway a bo, ta tsadiye a bo, ta dzalateye naha wu neheye lele bay aye a gar a ndo hay.

⁵ Ta kadiye wuway huya harwi madzal gar hay lele bay, ada harwi ta sar dedek sa bay. Ta dzala ma gar tay agəna, tadaŋ ta pay bazay a tsaved i Mbalom na, ta hutiyə suloy.

⁶ Ta dedek tadaŋ ka pay bazay a tsaved i Mbalom na, nakar zlele eye, dorev yak ma ngwasiye ta wu nakə andaya fakaya aye.

⁷ Ka yakwaw ka mändzibəra na, ka zlakwaw wuray ka həlay bay, ka makweye na, ka zlakweye wuray ka həlay bay dərmak.

⁸ Tadə wu mənday kway tə peteked kway andaya na, niye na, da kway.

⁹ Ndo neheye a satay matəre ndo i zlele hay aye na, ta dədiye a masəpete i Fakalaw andza tə dəd a balay. Ta wuda wu neheye kəriye ma nasiye tay ha ndo hay aye ada neheye ta dziye tebiye aye.

¹⁰ Mawude suloy na, ma zlaweye slala i wu neheye lele bay aye tebiye. Siye i ndo hay ta gər ha tsəved i Mbəlom hərwi a satay suloy ka zal, ada hərwi niye ta huta dəretsətseh mə dərev.

Mandəve i bazlam

¹¹ Ane tuk na, nəkar na, ndo i Mbəlom, wu neheye tebiye lele bay aye na, kâ təlaka həlay yak a dəma bay. Ge gədan, hərwi ada kâ təra lele kame i Mbəlom, pay bəzay a tsəved ŋgay, dzala ha huya ka neŋgeye, wuda siye i ndo hay lele, səmay naha a wu hay ada təra ndo ləfedede eye.

¹² Ge vərəm ŋgwalak eye ka tsəved i Mbəlom. Gəs sifa i Mbəlom nakə ma ndəviye bay aye hərwi Mbəlom a zalaka na, ka neŋgeye ada ka da ha parakka ahəl niye kame i ndo hay haladzay wu nakə ŋgwalak eye ka dzala ha aye.

¹³ Neŋ faya na tsikakeye kame i Mbəlom nakə ma vəliye sifa a wu hay tebiye aye ada kame i Yesu Kəriste nakə a da ha wu ŋgwalak eye parakka kame i Poŋos Pilat aye,

¹⁴ neŋ faya na tsikakeye, rəhay ha gər a wu nakə na tsikaka aye, kâ nas ha bay, gay metsehe a mändze yak hərwi ada ndo hay tâ maka ha

mānese bay hus a pat nakə Bəy Maduweŋ kway Yesu Kəriste ma maweye aye.

¹⁵ Ma maweye na, a həlay ŋwalak eye. Maa ge ha andza niye na, Mbəlom. Mbəlom na, gədaŋ tebiye mə həlay ŋgay, neŋgeye Mbəlom nəte ŋwweŋ, neŋgeye mandza eye ma mənŋwese, neŋgeye Bəy ka gər i bəy hay, neŋgeye Bəy Maduweŋ ka gər i bəy maduweŋ hay,

¹⁶ neŋgeye nəte ŋwweŋ nakə ta sifa huya aye, neŋgeye mandza eye mə dzaydzay. Dzaydzay ŋgay a dəv haladzay, ndəray ma sliye mahəndzədə naha faya bay. Ndəray dāda kə ŋgatay bay, ndəray ma sliye mənŋgatay bay sa. Ndo hay tā dəslay ha gər. Ma ndziye huya. Mā ge andza niye.

Mətsike me a zləm a ndo i zlele hay

¹⁷ Ndo neheye zlele eye hay ka məndzibəra nakay aye na, gwadatay tā dəslay ha gər a bo bay, zlele ma ziye kəriye. Tā pa faya mədzał gər tay bay. Tā pa mədzał gər tay dūh na, ka Mbəlom nakə ma vəlakweye wu hay tebiye hərwi ada kâ ŋgwasakwa aye.

¹⁸ Gwadatay na, tâ ge wu ŋwalak eye hay, tâ ge wu ŋwalak eye hay haladzay. Gwadatay na, tâ vəl wu ta mənŋwese eye, tâ vəl wu a siye i ndo hay.

¹⁹ Tadə faya ta giye andza niye na, ta hayay gər a wu tay hay a təv ŋwalak eye hərwi ada tâ huta sifa dedek eye. Maga eye na, andza ndo nakə a pa naha mədok i gay ŋgay kurre aye.

²⁰ Timote, gay gər a wu nakə Mbəlom a pa a həlay yak aye. Bazlam neheye ndo hay ta tsikiye kəriye na, kâ tsik a dəma bay. Wu nakə nəteye tə zalay ndaraw aye, ane tuk na, ndaraw dedek eye bay.

²¹ Na tsik andza niye h̄arwi siye hay ta dzala ha ka wu nakə faya ka dzalakweye faya aye sa bay, h̄arwi tə gwad̄ t̄a huta ndaraw eye nakay.

Mbəlom mâ pa fakuma ŋgama.

Dzam Wedeye New Testament in Merey

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Merey

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Merey

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

024cb559-a7ea-5bd1-9dc9-f33abc74bfec